

De la Toronto la Sâmbăta de Jos

România: un patrimoniu equestru de excepție

Nu mă pot gândi la bogățiile României decât cu un profund sentiment de mândrie. Călătoresc în toată lumea dar vizitez țara și familia cât de des reușesc. Există atât de multă frumusețe acolo și mă simt inspirată să o dezvălu lumii întregi prin intermediul imaginilor și cuvintelor mele.

Așa cum am menționat într-un interviu precedent în Observatorul, cailor mă inspiră imens iar acum, prin intermediul proiectelor mele artistice, clădesc cu bucurie o punte culturală între două lumi semnificative pentru mine: România și America de Nord. Mă consider privilegiată pentru șansa de a explora această legătură misterioasă ce dăinuiește de secole, când strămoșii noștri au fost primii care au înțeles și prețuit importanța acestor animale mărețe în contextul existenței lor cotidiene. Această relație ancestrală continuă. Există oameni și locuri care merită să fie menționate și respectate, căci ceea ce se întâmplă acolo ajută la conservarea esenței acestei colaborări.

Anul trecut am început o călătorie specială cu intenția de a descoperi varietatea și splendoarea diferitelor specii de cai care există astăzi în România. În ianuarie 2013 am întâlnit minunații cai Huțuli din Bucovina și am scris despre ei.

Un an mai târziu am decis să călătoresc către o regiune care, pe drept cuvânt, și-a câștigat faima în toată lumea: fermecătoarea Transilvanie.

Prestigioasa fermă de cai Lipițani de la Sâmbăta de Jos și reușitele ei în materie de menținere a purității unei specii de cai fenomenale au fost elemente suficiente de convingătoare pentru a mă face să părăsesc un București afectat de imense căderi de zăpadă. M-am urcat într-un tren aflat pe șine de pe care zăpada încă era dată la o parte de către lucrători CFR din Gara de Nord.

Am ajuns la destinație fără incidente și, spre surprinderea mea, munții Făgăraș feriseră regiunea de ceea ce se întâmplă în sudul țării, reprezentând o adevărată barieră în calea viscolului.

La Sâmbăta, totul era calm și liniștit iar eu am simțit că pășesc pe un alt tărâm.

Hergheția de la Sâmbăta de Jos: scurt istoric

Așezată în pitorescul sat cu același nume, herghelia de la Sâmbăta de Jos a fost creată în anul 1874 iar primii cai au fost aduși de la herghelia Mezohegyes din Ungaria (cailor originând de la herghelia Lipița din Slovenia). Datorită iminentei declanșării a primului război mondial, toată herghelia de la Sâmbăta de Jos a fost mutată în Ungaria în anul 1913, ca apoi statul român să o reînființeze în anul 1920 (cu numai 3 armăsari pepinieri și 22 iepe mame). Recunoscută atât în Europa cât și în întreaga lume, herghelia lucrează cu 7 linii de sânge numite după primii armăsari: Conversano, Favory, Maestoso, Neapolitano, Pluto, Siglavy-Capriola, Tulipan și este în curs de achiziționare a celei de a 8-a linii: Incitato.

Despre calul Lipițan

Lipițanul (în limba maghiară: Lipicai, slovenă: Lipicanec, italiană: Lipizzano, croată: Lipicanac, cehă: Lipican) este o specie asociată cu școala spaniolă de echitație din Viena, Austria.

Acești cai sunt folosiți pentru grațioasele lor mișcări în maniera dresajului clasic, incluzând acele unice sărituri stilate care îi fac să pară că plutesc.

Specia datează din secolul al XVI-lea și crearea ei se datorează nobilimii Habsburgice. Numele acestui gen de cal provine de la cea mai veche herghelie întemeiată lângă Platoul Karst, în satul Lipica (Lipița), în actuala Slovenia.

În anul 1580, un grup de armăsari spanioli a fost adus la Lipița de către arhiducele Karl Von Steiermark, cu intenția de a crea un cal elegant, nepretențios, de mare rezistență, ușor de folosit în armată.

Până în secolul al XVII-lea, la producerea acestei specii a fost folosit sânge spaniol și italian (liniile Generale, Amico, Superbo, Montedoro, Conversano, Neapolitano, Favory, Maestoso).

În decursul secolului al XVIII-lea s-a folosit o infuzie de sânge arab ceea ce a dus la crearea unor noi linii de sânge, ca: Bick, Siglavy, Araber, Saydan, cu o eleganță și putere sporite.

În anul 1728, Carol al VI-lea a creat celebra școală de dresaj de la Viena, 'Spanische Hofreitschule', ceea ce a condus la o perioadă înfloritoare pentru cailor Lipițani.

Astăzi, calul Lipițan face parte din Patrimoniul Cultural European.

Hergheția de la Sâmbăta de Jos astăzi

Am fost foarte plăcut impresionată de întregul personal de la herghelie și de vizibila conexiune pe care cei care lucrează direct cu cailor au cu aceste splendide exemplare, lucru evident atât în interacțiunea la sol cât și în călare, când perechile se lansează într-un adevărat dans.

Începând cu anul 2002, herghelia funcționează sub patronajul "Romsilva".

Cei interesați pot vizita acest loc minunat și se pot bucura de lecții de echitație, plimbări cu trăsura și spectacole unice de dresaj.

Doresc să mulțumesc tuturor celor care au făcut acest proiect posibil, în special domnului director Drăgan (șeful hergheliei), domnului director Dima (director secție cai de rasă din cadrul Romsilva) cât și personalului hergheliei de la Sâmbăta de Jos, un grup tânăr și talentat care mi-a dat concursul în mod profesionist. Sper că această călătorie de suflet să continue cu dezvăluirea altor bogății de acest gen pe care România le păstrează și despre care întreaga lume trebuie să prindă de veste.

Manuela Ștefan

Fotografiile Manuelei pot fi vizionate la:
www.gracefulhorses.com
[facebook.com/GracefulHorsesPhotography](https://www.facebook.com/GracefulHorsesPhotography)

Articolele Manuelei au fost preluate de bloguri ca: *Equitrekking*, *Top50 ranches*, *Equine VIP*, *Dude Ranch Association* și pot fi găsite pe blogul ei:

www.gracefulhorses.com/blog